

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

Макъ

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

1923-ро ильесим
пътхапзи
кынчельжанагъзу кынджыны

№ 209 (21698)

2018-рэ ильес

МЭФЭКУ

ШЭКЮГЬУМ и 22-рэ

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИЭП
къыхэтутыгъэхэр ыкчи
нэмькі къэбархэр
тисайт ижъугъотэштых
WWW.ADYGVOICE.RU

Илэнатэ Гухъагъ

Муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» инароднэ депутатхэм я Совет изэхэсигъоу тыгъусасэ щылагъэр муниципалитетым иадминистрации ипащэу хадзыгъэ Олег Топоровыр илэнатэ зэрэухъэрэм фэгъехыгъагъ.

Иофхъабзэм хэлэжьагъэх Адыгэ Республикаем и Лышхъэу Күмпъыл Мурат, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Премьер-министрэу Александр Наролинир, федеральнэ инспектор шхъаёу Сергей Дрокинир, АР-м и Лышхъэрэ министрэхэм я Кабинетрэя Администрации ипащэу Тхъакъущына Мурат, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, депутатхэр, районым щыпсэухъэрэр, нэмькіхэри.

Мыекъопэ районым инароднэ депутатхэм я Совет итхъаматэу Михаил Марьиним зэхэсигъор кызызүүхызэ, район администрацием ипащэ ихэдзинхэм язэфхъысыжъхэм къатегушыагъ. Аш кызызериагъэмкіэ, депутатхэм шъэф шынкэм тетэу амакъэ атыг ыкчи зэкіхэми Олег Топоровыр икандидатурэ дырагъештагъ. Илэнатэ зэрэухъагъэр къэзынхъатыре тхъитыри а чыпіэм аш щыритыжъигъ.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Алла Чернышевамрэ поселкэу Каменномостскэм иветеранхэм

ипащэ, депутатхэм, цыфхэм цыхъэу кыифашыгъэр кыгъешыпкъэжыным ишыпкъэу зэрэпылтытэу Олег Топоровым кылыагъ.

Владимир Нарожнэм гүшүйр зештэм, АР-м и Парламент идепутатхэм ацэктэй район администрацием ипащэ кыифэгүшүагъ. Илэнатэ зылухъагъэм пшъэдэкъижышишо зээрэпылтыр, юфшэнэрын зэхэшагъэ зэрэхъурэм цыфхэм ящызкіэ-псэукэ зыфэдэштэйр бэктээ зэрэхъурэм цыфхэм ящызкіэ-псэукэ зыфэдэштэйр кылыагъ. А пшъэрилъ пстэури Олег Топоровыр зэрифшэшүашэу зэрээшүүхыщтэм ицыхъэ зэрэтельтийр кыхи тъэшвигъ.

Олег Топоровыр икандидатурэ дырагъештагъ.

Совет итхъаматэу Гъукіэл Валерийрэ зэхахъэм кыышыгүүшиагъэх, пашэу хадзыгъэм кыифэгүшүагъэх. Районым социальнэ-экономикэ хэхъоногъэхэр ышынхэмкіэ, щылаклэр нахьышу хуунымкіэ бэктээ зэрэштэгүхъэрэр къалагъ.

Олег Топоровыр икандидатурэ дырагъештагъ.

турэ депутатхэм зэкіеми зэрэдьрагъештагъэм мэхъанэшго зэриэм даклоу пшъэдэкъижышишу зэрэпылтыр, ар кыгъешыпкъэжыын зэрэфаер Адыгэ-им и Лышхъэ ипальэ кыышыхигъэштэгъ. Муниципалитетым иэкономикэ ыкчи исоциальнэ лъэныкъо лъэгэплакіэхэм анэснымкіэ юфшэнэшко кыззэрэштэгүхъылтыр хигъеунэфыкыгъ.

— Республикаем имуници-

їкілъых, — кылыагъ Къумпъыл Мурат. — Районыр зыдэшыч чыпіэм ишыагъэкэ чыгхатэхэм ягъэтэйсхан зеушомбгуу, аш даклоу пхъэшхъэ-мышхъэхэр зыщыптыгъын плъэкъышт псэуальхэм яшыни лыдгъэкъотэн фае. Мыщ фэгъээзэгъэ предпринимательхэм ылтыгъу афхъугъэнэр типшээриль. Джаш фэдэу районым ибизнес цы-

палитет анах инэу Мыекъопэ районым непэ гүгээпэ инхэретэхых, промышленностын, мэкъу-мэшым, нэмькі лъэныкъохэми хэхъоногъэхэр ашынхэмкіэ амалышуухэр

ку ыкчи гуртым хэцагъэхэм къэралыгъо ылтыгъу ягъэгъотыгъэнэм мэхъанэшго илүү сэлъытэ. Экономикэр зэрэпсаоу пштэмэ, инвестициехэм, аш даклоу муниципалитетым ибюджет къихъэрэ хэбзэлахъэм ахэгъэхъогъэнэр ары анах мэхъанэшго зэт-тын фаер.

Пшъэрилъышхоу щытхэм ашыщэу республикэм ипащэ кыгъэнэфагъэр мэз промышленнэ ыкчи псэолъэшынным ипкыгъохэм якластехэр Мыекъопэ районым щыгъэпсигъэнхэр ары. Зеклоным тапэки хэхъоногъэхэр ышынхэр янэпльэгъурагъэштэп. Мы лъэныкъом энэхүүхэрээр джыри нахьышу шыгъэнэм, муниципалитетыр мы лъэнэхъяа амал агъотын мэхъанэшго ялэу АР-м и Лышхъэ къыхигъэштэгъ.

(Икіеух я 2-рэ н. ит).

ИІэнатІэ Iухъагъ

(Икзых).

— Зеконным хэжьоныгъэхэр ышынхэмкээ юфышхо тэгье-цакэ, ашкэ федеральнэ гупчэм зэгүүрийнгээ ыкли зэпхыныгъэ дытий. Аш къыдыхэльтигэдэгийнгээ шхуантээр ыкли псыр зэрыклищт псэуальзэхэм яшын фытегъэпсыхъэгээ проекты-шхохэр джырэ уахтэ щи-лэнгъэм щыпхырытээхъ. Ашкэ УФ-м и Президенти, къэралыгъом и Правительст-ви къыддигарагаштэ, къыдго-тых. Юфэу тшэрэр зэкээзыфэгъэхъыгъэр районным щыпсэурэ цыифхэм щылэкээ-псэукэ амалэу ялхэр нахыншлу шыгъэнээр ары. Гъэстыныгъэм шхуантээр, шэпхъэшлухэм адиштэрэ зашьохэрэ псыр унагьо пэпчь зылэклэхээкээ, тилюфшэн шуягъэу къытыгъэр цыифхэм зэх-а

щагъэцакіэ. Мы программмәм республикәри хәхъягъ. Аш къылдахъэлъитагъеу кіләләцыкly 960-мә афытегъэпсыхъэгъе гъесенәигъэм иучреждении 4-мә яшын шъолъырым щырагъэжъягъ. Аш щыщеу чыпіле 480-р ильесищым нәс зыныбжыхәм ательытагъ. Зы кіләләцыкly ынгыпіэр поселкәу Тульскәм щагъэпсы. 2021-рә ильесым ехъуліеу мы купым къыхиубитәре сабыйхәм зәкіеми чыпіләхәр яләнхәр шъолъырхәм япшъерыльеу щыт. Программмәм къылгъэнәфәрә пастеүри иғъомыкы икъую гъэцкіләгъэнхә зәрәфаер АР-м и Лышшыхъә къылхигъэштыгъ.

Демографицам вътвърдиха със
Мыеќопът районим иоѓхэм
язитут уигъэрэззену зэрэшы-
мтыр республикэм ипащэ
хигъэунэфыкыгъ, а лъэнъкъом
муниципалитетим ипащэ ыналэ-
тыригъэтинеу фигъепытагъ.
Районим хэхъоныгъэхэр ышын-
хэм фытегъэпсыхъэгъе юфшэ-

шәшт. Арышъ, мы лъзыныкъом-
къэ къэуцурэ пшъэрлыхъэр
зешъохыгъэнхэм район адми-
нистрацием, къоджэ псэуплэ-
хэм ыкы къулыкъухэм акъя-
чэ рапхыллэн фае, — къы-
лыагъ Къумпъыл Мурат.

*— УФ-м и Президент ижъо
шыл ақыл, инаш са күнде же*

льытэгъэ лъзыкъохэр, ана-
хъэу бюджетым епхыгъэхэм
ялэжьапкіэ къэлэтыгъэнэр
пшъэрэль шъхъаэу щыт. Аще
дақлоу бюджетым емыпхыгъэу
лоф зышхээрэми къагахъэз-
рэр зыфэдизым тыльыпплэн,
аашкіэ унэе предприятиешэм
ыклы организациехэм зэлхы-
ныгъэу адитиэр нахь дгъэ-
лъэшин фae, — къыlyағас рес-
публикэм ишаэ.

Зэшлопхын фэе гумэкыгъо-
хэр Мыекъопэ районым зэри-

льыр, ахэр дэгъэзыжыгъэхэ зэрэххүрэмкіэ муниципалитетийн ипашэ пшъэдэкүйж зэрихынрээр АР-м и Лышихъэ къынхигъешцыг.

Псэуальэхэм яшын нэрылъэгьоу

Мы зэхахьэм ыуж АР-м и
Лышъхъэ поселкэу Тульскэм
игупчэ паркэу зэтырагъэспы-
хъагъэм къеклолагъ. Проектым
игъецкэлэн сомэ миллиони 6,4-
рэ пэуагъехъагъ. Аш ѿштэу

сомэ миллионы 5-р — республикэм, миллион 1,4-р чып!э бюджетым къатупщыгъэх. Мы чып!э дэдэм щашыэрэ чылсым псэользш! юфшэнхэр зэрэцштыкъуатэхэрэри ыуупльзкүгь. Джаш фэдэу псэуп!эм дэт бэдзэршып!эм дэхъягь, уасэхэм зашигъэгъозагь, цыифхэм гущынэгъу афэхъугь.

ТХЪАРКЬОХЬО Адам.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихы-
Дэх

КІЭУ КЬАШЫРЭМ ЕМЫЖЭХЭУ...

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр мэфэку мафэм, шэкюгъум и 20-м, Джэджэ районым игупчэу станицэу Джаджэм щылагь.

Мэкъумэш хъызметшаплэу муниципальнэ образованием щылажъехэрэм япащхэм ялэпыгъуклэ район сымэджэшэу аш дэтым гъэцкіэжынхэр рашыллагъэх. Аш Владимир Нарожнэр ары къещакло фэхъугъэр. Йофшэнхэр зэрээшүахыгъехэр зэргэгэльгъунзу, къыхэлэжьагъехэр зыщаагъашоогъехэх юфтхъабзэм хэлэжьенэу ары Парламентым и Тхъаматэ аш зыкіэклягъэр.

Пстэумэ апэу АР-м псауныгъэр къеухумэгъэнэмкэ иминистрэу Мэрэтикъо Рустемэ район администрацием ипашу Александр Бутусовырэ игүүсэхуу сымэджэшым ар къягъэх. Къелэцыклюхэм зыщаазхэрэм ыкы терапиемкэ отделением ачхэхьагъ, арашыллагъехэр зэргэгэльгъугъ, сымаджэхэм гүшгээгъ афэхъугъ. Гъэцкіэжынхэм ауж сымэджэшыр нахь нэфынэ, фабэ, гүлэтилээ зэрэхъугъэр ахэм къыхагъэшыгъ, юф ѿзышгээхэрэр гуфэбэнгыгъэ хэлъэу сымаджэхэм зэралгэгъокыхэрэм, къызэрадеклокыхэрэм къыклагътхыгъ.

— Къелэцыклюхэм зыщаэзхэрэе отделениеу республикэм итэм зэклеми джэгуплэхэр ашагъэпсынхэу АР-м и Лышихъе унашьо къышыгъ, — къягуль Владимир Нарожнэм мы отделением щашыгъэм зычахъэм ыуж. — Ары мыши мы чыпилэр зыкыышыдгъэпсыгъэр. Сыдигъокли ар къелэцыклюхэрэгуплэу гъэфедагъ хуныр, ишыкігъэ пстэури чэлэлынэр шокл зимиэ юф.

Врачэу сымэджэшым чээтхэми Владимир Нарожнэм зауинтэйклагъ, зыщикихэрэ ѿмызэмэ

къяупчагь. Іэзэгту уцхэри, нэмыкіеу яшыклагъехери икью зэрялэхэр ахэм къягуль, ау реанимацием иотделение ипашэ оборудованиеу агъефедэрэж жыз зэрэхъугъэм къихэклэ аппаратитту мыйзэ зэрэкутагъехэм ѿигъозагъэх. АР-м псауныгъэр къеухумэгъэнэмкэ иминистрэ аппаратхэр къафашэфыжынхэу ыгъэгугъагъэх.

Специалистхэмкэ ѿигъозагъехэр зэрэшыгъехери мы зэлүкэгъум къышыгъагъ. Къелэджа-кло еджаплэр къэзыухыхэрэм медицинэм епхыгъэ сэнэхьят зэргэгэхьоты зышлонгъоу къа-хэхъяхэрэм ѯпшгээгъ афэхъунхэу гухэльни, амали зэрялхээ.

районным ипашу Александр Бутусовым мыш дэжым къышыгъэшыгъ. Къызэриуагъемкэ, унагъоу зигъот макхэм къарыкыхэрэр ары анахьеу зыдеэштхэр. Ау ахэм районным юф ѿашынену къагъээжын фое.

Сымэджэшым ыуж район администрацием Владимир Нарожнэр еклонлагъ. Спонсорхэр аш ѿагъешуагъэх. Районным сымэджэшыклэ ѿашынэу рагъэжьагъ нахь мишэм, жым гъэцкіэжынхэр рашылэнхэм къыхэлэжьэнхэу зызафегъазэм, зэкіэмьклюхъэу ялах къизэрхалхъагъэм фэш «тхъашуугъэпсэу» аш къариуагъ. Ярэзэнгъэ къиралотыкыгъ АР-м псауныгъэр къеухумэгъэнэмкэ иминистрэу Мэрэтикъо Рустеми, районным ипашу Александр Бутусови, народнэ депутатхэм я Совет ипашу Алла Самохваловами, район сымэджэшым иврач шхъялэу

пшгээгъу къафэхъугъэхэм аратыжыгъэх.

Ильэсэу тызхэтым имээзе мазэ Владимир Нарожнэм мы районным имекъумэш хъызметшаплэхэм япащхэр ыгъохи, сымэджэшым игъэцкіэжын къыхэлэжьэнхэу къялэгъуагъ. Тхъамэфитлум нэбгыре 31-мэ ахъщэр къаугъоигъ. Ар сомэ мин 800 хуугъэ. Хъызметшаплэу «Восход» зыфиорэм ипашу Сергей Паланицэ палатхэм ачээтишт псэуальзу сомэ мин 300 аяасэ къышэфыгъ.

Ахъщэр къаугъоигъемкэ терапиемкэ ыкы приёмнэ отделенихэм, къелэцыклюхэм зыщаазхэрэм, сабийхэр къышыхъурэ отделенихэм яшхъяныгъупчэхэр зэблахъугъэх, ыклоцкэ дэпкхэр агъекіэжыгъэх. Аш нэмийкіеу АР-м псауныгъэр къеухумэгъэнэмкэ и Министерствэ сомэ мин 600 къытупчи, псэуальз итеплэ ыкы щагум асфальтэу дэлхэр агъекіэжыгъэх.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Пшызэ театральнэ фестивалыр

Исскуствэм шъолъырхэр зэфещэх

Шъолъыр фестивалэу «Пшызэ театральнэр-2018-рэ» зыфиорэр Краснодар Ѣэкло, зэнэкъоюм Адыгейм итеатри 4 хэлажьэ.

Адыгэ Республикаэм и Лъэпкъ театэрэу Цэй Ибрахимэ ыцлэзыхырэм спектаклэу «Пачыхъитлум ялофтагъэр» къынчи-гъэлэгъуагъ. Комедиер Исуп Тимур ыгъеуцугъ.

Лъэпкъ театэрэм иартистхэу Уайкъою Асют, Зыхъэ Зуралбый, Исуп Тимур, Ахъмет Артур, Мурэтэ Рустам, Болзэй Адам, нэмийкхэм рольхэр къашыгъэх. Драмэхэм ятеатрэ изалышо тысыгъэ нэкимынэжьэу къэгъэлэгъоныр къягуль.

Республикаэм и Камернэ музыкальнэ театрэу Ханэхъу Адамэ ыцлэкэ ѿитым ихудожественнэ пащэу Сулейманов Юнис Кіэрэшэ Тембот

ытхыгъэм техыгъэу ыгъеуцугъэ спектаклэу «Шахъомрэ пшъэшэ пагэмрэ» фестивалым къынчи-гъэлэгъуагъ.

Фестивалыр шэкюгъум и 22-м зэфашижышт. Осэшл купым зэфэхыссыжьэу ышыштхэм тяжэ. Краснодар краимрэ Адыгеймрэ ятеатрэхэр искуствэм зэрээфищхэрэр зэхэшкэ купым ипашхэм яеплъикэхэм къащыхагъэшы.

САХЫДЭКЬО
Нурбай.

Сурэтим итхэр: «Шахъомрэ пшъэшэ пагэмрэ» Камернэ музыкальнэ театрэ тъеэльягъо.

«Тызэкъотэу Іоф зэдэтшиэнэу»

Шэуджэн район администрацием непэ ипащэ Аульэ Рэштыдэ мы Іэнатлэм зыгухьагъэр ильэ-сэу икырэм имэкьюогъу мазэ ыклэр ары. Гъэхъэгъэ инхэм ягугу пшынымкэ ар охтэ макл, ау зэхъокыныгъэшлүхэр районым илэ зэрэхъугъэхэр кыхэмэгъэшын пльэкыщтэп. Ахэр ыкли гухэлъеу тапеклэ ялхэр ары джырэблагъэ пащэм тызылкэм тызэргүгүшлагъэр.

Район гупчэу куудажэу Хьа-
курынэхъаблэ изэтегъэпсыхан
мыгъэ чанэу зэрэдэлжъагэ-
хэр нэрэльтэйг. Мемориалнэ
комплексэу къоджэ гупчэм итыр
агъэклэжкыиг, чыгуо аш къуы-
бытырэр плиткэклэ агъепкылагь,
тысылэхэр агъеуцугъех, сау-
гьэтэриг агъецклэжкыиг, чэшы-
ре къэнэфынэу ашлыгь. Район
пащэм къызэриуагъэмкэ, чыгыг-
хэр, къэгъагъэхэр агъэтысхан-
хэу ары къэнагъэр, ари рагъэ-
жъагь. Администрациер зычэт
унэм дэжкыли плиткэ үуальхъагь,
къэгъагъэхэр агъэтысхъяаэх.
Район гупчэр а зэпстэумэ къа-
гъэдэхагь.

— Нахынгээкээ аш фэдэ къынхэмькыгъэу псэүп!эхэм язэтгээпсихъан республикэм ишацэ лъэшэу ынаалэ тыридзагъ, — ытуягъ Рэшьядэ. — Аш паे АР-м и Лышихъэ иунашьокээ мыйгэ сомэ миллиони 5 къытфатлупчи, ары а йовшлэнхэр зэрээшшотхыгъэхэр.

Джы ежыхэр Хыакурынэхъаблэ имызакъо, адрэ псэүп! Эхъеми ахэм афэдэ ювш! Энхэр ашык! Онхэм ыуж итих. Аш пае общественнэ чып! Эхэм язэтэгъэпсъяхан фэгъэхъыгъэ федеральнэ программэм хэлэжжэнхэу проектхэр, нэмий! тхылъяа ишык! Гагъэхэр агъэхъазырыгъэх. Программэм ежь муниципальнэ образованием илахьи хыльхъян фаеу кыышыдэлтыгъ, ари къагъотыгъ.

Хъакурынхэаблэ дэт музеири мыгээ агаацэкілэжыагь. Район пащэм кызызэриуагъэмкіэ, республикэм кытлуптыгъэу сомэ миллиони 2-рэ мин 200-мехъу ашт пэлхъяагь. Музейм ыклоци, унашхъээри, итепльи аз-ацажынгэх.

Мыгъэ зэшүүхыхъэхэм ашыц къуаджэу Джура��ье дэт гурьт еджаплэм испортзал игъэцэклэжьыни. Аульэ Рещидэ тээвэрэцгъэгъозагъэмкэ, сомэ миллионрэ мин 400-рэ фэдиз аш пэхүнчагь. Ари республикэ бюджетым къыхэхыгь. Къоджэ псэуплэхэм хэхъоныгъэ ягъэшшигъэнэм фэгъэхьыгъэ федеральнэ программэм къыдихрльятағъэу къутырэу Тихоновми спортивнэ площадкэ щашы. Къихъащт илъесым аухыщт, пстэумкти сомэ миллионы 9-рэ

поступок сомё миллиони 9-рэ мин 500-рэ пэхүнчэшт. Мы программэ дэдэм кыдыгхэлтыг тагьэу күтүрэу Дукмасовым щыпсэхүхэрэг псэү зэшвощтхэм икъеклиягтэхэри агъэпсих. Иофшэнхэр гүнэм рафылтагъях, сомё миллион 19-рэ мин 600-рэ аш төфагь. Күтүрэу Хяапакэм күлэлцэйкү Ыгыгыпли дыхэтэйжэу еджаплэу щагъэуцурэри къоджэ къаго.

Ау а зигугуу къышыгъэ культурэхэм якъэгъэкын зэгъэушъомбгүйгээ закъоктэ тофыр икъо зэшшохыгъэ зэрэмыхъущыри мыш дэжымын кыщыхэгъэшти район пашэм. Чыгуулжхэм къагъэкыгъэр зыдахын, зыщыуагъэкын зэрэштийн фаер къидельтиэ. Нахын пэктэ «заготовительнэ пункт-

псэуплэхэм хэхьоныгъэ ягъэ-шыагъэнэм фэгъэхьыгъэ федеральэ программэм къыдыхэльтигъа. Сомэ миллион 76-рэ мин 965-рэ ащ пэүхъягъ. Еджа-плем ишын аухыгъ пломи хъушт, къыхъашт ильэсэм ишылэ мазээкъызэгахын гүхэль я.

Шэуджэн районным ибюджет зэхэт сомэ миллион 469,5-рэ мэхъу. Аш щыщэу миллион 219-м ехүүр ежь районным ихахьохэр ары. Къэклонлэ шъхъаэлхэр физическэ лицэхэм апае хэбзэлаххэмрэ мэккуумещ хъызмэтым къытырэмрэ. Мэкку-мэщым анахь зызишишъомбгъу-хэрэм мы муниципальнэ образование ащищ. Амылэжжырэ чыгу ильыжьэп пломи хэгъэхъуагъэ хъущтэп, ильэс къеслэжжыгъэ бэгъуагъэу къахьыжыгъэмкэ пэрытнгъэр зын

убытыхэрэм ашыщых. Ареү щитми, аш зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэ фаеу районым пэщаклиу фашыгъэм елььтэ.

— Нахыбэу тичыгулэжьхэм къагъэкырэр коцы, тыгъэгъяз, натрыф, — ыыугъ аш.

— А зыхэмкіэ тыхэкъижькіэ икъущтэп, хэтэрыкхэм, цумпээ зэфшъхафхэм, хырыбыдзым, нашэм, къэбжьиет якъэгъэкын нахь зедгъэушъомбгүн фае. Ахэм чыгыоу аубытырэр нахы макл, федэу къахырэр нахыбы. Мары, гущыэм пае, Красногвардейскэ районым цумпэр жуугъэу къышагъекы хуугъэ. Аш дэлажьэхэрэм федэшко зэрэхэллир төубытагъэ хэлъэу къяло.

Ау а зигугыу къышыгъэ куль-турэхэм якъэгъэкын зөвхөн шомбгыгъэ закъоктэ. Иофир икъоу зэшлэхгээ зэрэмыху щыри мыш дэжьым къышыхэгъэшти район пащэм. Чыгуулэжхэм къагъэкыгъэр зыдахын, зыщыуагъэкын зэрэштийн фаер къыцельтийтэ. Нахын пектэ «заготовительнэ пункт-

фэзыгъээн предприниматель
ыгъотыгъэп.
— Чылапхъэр къытэу, ар
хаплхъэу, къызыбъэкыкыл эл-
жыгъэр пищүэфыжынэу хъыз-
мэтшаплэхэр Ѣшлэхэу тыща-
гъэгъозагъ, — къытуагъ Рэшты-
дэ. — Мэкүумэц отделым
ипашу Гутлэ Мурат ац ыуж ит.
Ар мыхумэ, нэмикл хэкылпэ-
къэдгъотыщт. Тичыгулэжхэм
къагъэкыгъэр зыщууагъэкы-
щтыр къэдгъотыныр пшъэрлыг
шхъяаэу тилэхэм аащыц.

Мы лъэныкъом инвестиции-хэр къыхэзыйльхъан, гуշы́эм пае, хэтэрыкIеу, цумпэу къагъэкIырэм гъомылапхъэхэр ахэзышыкIын районым къи-хъэмэ, пстэумэ анахь хэкыпIэ дэгүү, ау аш фэдэ шлоигъоны-гъэ зилэ шыIэгоп.

зырыгъэх. Сомэ миллионрэ мин 500-м къышымыкIеу нэбгырэ пэпчь кызфатIупши. Ар IэпыIэгъушхо кызэррафэхъурэм районым ипаще кыкIигъетхъыг.

Шэуджэн районым 1оғығъо шьхъаэль илгээхэм ащищ ошхэр къызызэк!элъык!охэк!э, псыхъохэм псэу адэтыр къызэрадэк!ыщтыгъэр. Нэпкхэм ягъэпытэн нахынпек!и зыпари ыуж имытыгъэу плон пльэкынштэп, ау пстэури зыпкъ рагъеүцон альэк!ыщтыгъэп.

— Мыгъэ республикэм ипа-
щэ аш лъэшэу ына!э къыты-
нитэе. — илъялт. Важните

ридзагъ, — къылъасть Рэштыдэ.
— Аш иунашъокъ сомэ миллион 21-рэ мин 285-рэ къыт-
фатлупши, къуаджэхэй Пышчэу-

фатулицы, къуаджэхэу гызычу-
рэ Къэбэхъаблэрэ адэжкылэ
чыпил 4 ашыдгъэпытагъ, ар
метрэ 630-м ехъу. Мы уахътэм
джыри Къэбэхъаблэ дэжкылэ
лоф щигтэшлэ, аш пае сомэ мил-
лиони 8-рэ мин 200-м ехъурэ
къытфатулыгъ. Къуаджэу Хъа-
тыгъужыкъуаэ дэжкылэ метрэ
45-рэ зыпкъ щидгъэуцожынэу
щыт, аш пэйудгъэхъанэу сомэ
миллионрэ мин 900-рэ къытагъ.
Псыр къыдзункылэ нахь
щынагъо зинэ хъуягъе нэпкъхэр
ары дгъэпытэхэрэр. Ахъщэр
къытфамытупцыгъэмэ, тэ ткlya-
члекылэ зыпари тфыхшыльхашт-
гъягъэл.

Псэүплэхэр зэпызычырэ гъо-
гухэм ягъэкіэжыни гухэль
благъэу ялхэм ащищ. Мы лъэ-
ныкъоми зэхъокыныгъэхэр
фишъяхэмэ шлонгыу районым
ипашщ. Гъогухэм язытет, охътэ
благъэм пшын фаеу ахэм ахэ-
тыр пэшорыгъэшьэу агъэнэфэ-
нэу псэуплэ койхэм япащхэм
унашьо афишыгъ, цыфхери ащ
къыхагъэлэжъэнхэу, яшлонгъо-
ныгъэхэр къыдалытэнхэу афи-
гъэптыагъ. Нэужым аукцион-
кіэ гъецкіэжынхэр зышыщт
хъязмэтшаплэр къыхахыщт. Ар
нахь федэ хъунэу ельытет.

— Тъогум игъэкілжын за-
ухкіз, районым инародні де-
путатхэм я Совет хэтхэмрэ
цыифэу псэуплэм дэсхэмрэ ащ
идэгүүгъэ зэдауплъекүжын-
ышь, уасэ кыыфашынэу итхуу-
хъагь, — кыыгууль Рээцыдэ. —
Цыифхэм яшюш, зыфаехэм
защиғбъээгозэн, ахэр кыдэ-
плыттэнхэм ыуух уитын фае.
Тирайон исхэр нахь чанынхеу,
шыяхъафхэм, нэмикі ювшіенеу
зэхаттэхэрэм къахэдгъэлжэйн-
хеу, лъэбэкью тыйзырэ пэпчь
щыдгъээгозэнхеу, зыгорэм тэ
гу лъытымтыгъэмэ, тынаалэ ты-
рытагъэдзэнеу, тызэкъотэу юф
зэдэтшіенеу сүфай.

ХЪУТ Нэфсэт.

Санкт-Петербург осэшхо къащыфашигъ

Егэджэн-пүнүгъэр нахь шуагъэ къитэу зэхэцгээним фэгъэхыгъэ Урысые зэхэхьэшхоу Санкт-Петербург Ѣирекло-
кыгъэм Пэнэжыкъое гурит еджаплэр рагъблэгъагъ.

А зэйклем хэлэжьэштхэр кызызэрхахыгъэр, ахэм мы еджаплэр ахэфенеу зэрхүгъэр, зэхахъэр зыфэдагъэр къит-филотэнэу зигугуу къэтшыгъэ еджаплэм ишащэу Хабэхъу Заремэ зыудгъэлгъагъ. А юфыгъо шхъаэм икъэлтэн тыфемыжъээ, еджаплэм тэлкү игуу къэтшын.

Итарихъ кІэкI

— 1936-рэ ильэсүм апэрэ гурит еджаплэу Туюцожь районным ар кызыззэуахыгъагъ. Ябгъонэрэ класскэ Ѣырагъэжъэгъагъ, — къеуатэ Хабэхъу Заремэ. Чылэгъо пстэуми къарыкъыхъэр Ѣеджэцтыгъэ. Ильэс зэкіельыклохэм кычлутгъэхэм цыфгъэсэгъабэ къахэгъыгъ. Ахэм яльгъо тырыкъоныр типшээрль. Сэри мы еджаплэм ынж Адыгэ къералыгъо университэтир кын-

гъэх. Плако пепчъ тамыгъэу илэхэр къитфахи стенд тшыгъэ.

Тиеджаплэ нэбгырэ 416-рэ члэс. Мыгъэ апэрэ классым кілэцкыл 40 кычэхъяа, я 9-рэ классхэм ашдэжэрэ 38-рэ, я 11-рэ нэбгырэ 12-мэ къауышт.

Рагъблэгъэнхэу зэрхүгъэр

А темир къэлэшхом «Невская образовательная Ассамблея» зыфилоу дэтыр ары зигугуу къэтшырэ лофтхабзэр зэхэзьщагъэр. Гээсэнгъэм иучрежденихэм ильэсүм юфэу ашлэрэ зыфэдэр ясайтхэм къарагъахъэ. Ассамблея иофышлэхэм ахэм защагъэгъуазэ, агу рихыхэу, Урысыемкэ нахь иофшэгъэ дэгүүхэу, кызфэбъэфедэхэм зишшуагъэ къэлэштхэр къихахыгъашь, ахэм

**зетеджэхэр
ащиатгъэ-
гъэгъуазэба.**

Хъ.3.: Ахэр бэ мэхъух. Зытлү горэм ягугуу къэсшын. Къоджэ еджаплэхэм кадрэхэмкэ яофхэр дэих. Анахэу афимыкъухэрэх хисапылмкэ, химиемкэ, биологиемкэ кілээгъаджэхэр ары. Институтхэр къэзүүхыхэрэх къалэхэм къадэкъынхэу фаехэп. Аш хэкылпэ кыфэдгъотыг.

Ятлонэрэмкэ, ныбжыкъе хэр якъералыгъо шу альгэгэу плюгъэнхэм фэш «Год добровольца» зыфиорэмкэ, программа зэфэшхъяфафхэмкэ иофшэнхэр зэрэзэхатщэхэрэр, амалэу кызфэдгъэфедэхэрэр агу рихыгъэх.

**КОРР.: «Добро-
вольцэхэу» зыф-
плюагъэхэм сыда
агъэцакІэрэ?**

**Хъ.3.: Кілэеджа-
кохэр заом хэлэжь-
хэхэм, ахэм яна-
гъохэм, шүузабэу къе-
нагъэхэм, иофшэнхэм
иветранхэм, тылым
щылагъэхэм, зизакъо-
хэм анаэ атырагъэты, зыфаехэр афагъэца-
кэ, заом щыфэхыгъэхэм
ясаугъэтхэр агъэ-
къабзэх, кілээгъаджэхуу зыныбжь хэ-
къотагъэхэм іэпэлэгъуу афехъуу.**

Гъогум тыхэхи
Санкт-Петербург иаэропорт
тисамолет кызытетысхэм, аш-
тыкызызэрикэу тльэгъуу «Нев-
ская Ассамблея» зытхэгъэе
быракъхэр зыныбжь. Ежхэмий-
тикъашы нэгушлоу кытэклонла-

гъэх, егъашэм тэзэнэосагъэм фэдэу автобусым тырагъэтэсихъи, зытагъэлпыхъээ хяацэхэштим тащагъ. Тэлкү зытагъэгъэсэфи, тагъашхи сыхыати 4-рэ къэлэшхом ичылпэ дахэхэр тагъэлэгъуу, тагъешуагъ, талтыгъагъ.

ГъэшІэгъонэу рагъэкІокыгъ

Ятлонэрэ мафэм Урысыем ишьольрэ зэфэшхъяфафхэм къа-
рыкыгъэ нэбгыришъэм ехъу кызызэклонлэгъэ зэхахъем иофшэн-
хэн ригъэжъагъ. Аш хэлэжь-
хэх УФ-м гээсэнгъэмкэ и Министерствэ илъыклохэр, нэмийхэри.

Мэфэ реным секцихэм иофашлэгъагъ. Ахэм шьольрэхэм ялтыклохэм темэ зэфэшхъяфафхэмкэ пасальхэр къащашыгъэх. Ныбжыкъе хэм шэнгэгъэ куухэр ягъэгъотыгъэним фэш яофшэн зэрэзэхажэрэр, къинигъохэм ядэгъэзэжынкэ амалэу кызфэдэхэрэр кызэфэдэхэрэр афехъуу.

Ахэм тэри тядэгүү, ежхэри кытэдэгүү, — elo Хабэхъу Заремэ. — Сэ сипсалэ кадрэхэм тащымыкэу, ахэмкэ къоджэ еджаплэм иофшэнхэр зэрифэшшуашэу зэрэзэхижэрэм фэгъэхыгъагъ. Уайкъо-

зысэухым мыш иофшэнхэр Ѣезжэхъэгъагъ. Къасло сшойгъор тиеджаплэ иштхэху аригъацээ, шэнгэгъэ куухэр Ѣарагъэхъетызээ къызэрэрыкъорэр ары.

Мы лъэхъаным тиколлектив зэрэхъурэр нэбгырэ 56-рэ. Зеклеми агу етыгъэу, кіэу къе-
жъэрэр кызызфагъэфедэзэ мэлажъэх. Тиклэхэм тутынэм, кілэпим пышагъэ ахэтэп, дэгъо еджэх, олимпиадэхэм ахэла-
жъэх, спортым пылых.

Пшэрыль шхъаэу тілэхэм ашыгъа тыйзэ икъэхүмэн. Тиеджаплэ урсы, ермэли, нэмийкэу члэхэм «адыгабзэр зэдгэшэштэп» зынагъэ ахэтэп. Зишшуагъэ къекуагъэр кілэеджа-кохэр ямызакъо, яна-ятэхэм тиклэгъаджэхэм зэгурьоныгъэ адырялэш ары. Непэ тиеджаплэ икабинетхэм, изал зэфэшхъяфафхэм, шхаплэм, нэмийкхэм ацэхэр урыс-
сызэки, адыгабзэки атетха-

зэхэцхаклохэр ядэжь рагъблэгъэх.

Тэри джары Сант-Пет-
тербург тыклонуу зэрэхъуу. «Шыулофшагъэхэр тигуу ри-
хыгъэх, сайтым къижкугъэхъ-
хануу игъо шузыфимыфа-
гъэхэри кытфэжкугъэхъыжых
ыкыи шуулофшакэ къафэш-
шьютэнэу, нэмийк регионхэм къа-
рыкыхъэрэм къауатэрэм шууя-
дэунуу Всероссийскэ зэхэхъ-
хэхом шуукъетэгъэблагъэ

ылоу тхиль кытфагъэхъыгъагъ, — elo Хабэхъу Заремэ. — Нэбгыриш тыхуущтыгъ: районым гъэсэнгъэмкэ игъэлорышлэлэ иметодкабинет ишащэу Уайкъо-
къо Марин, сэры, тиеджаплэ изавучэу, педагогикэ шэнгэ-
хэмкэ кандидатэу Нэньжъ-
Зуриет.

**КОРР.: A иофшагъэ зэ-
фэшхъяфафхэу агу рихы-
гъэхэм ащиатгъэм тигъэ-**

ко Маринэ патриотическэ юфшэнхэм кытегуущыагъ, къеклолагъэхэм лъэшэу агу рихыгъ.

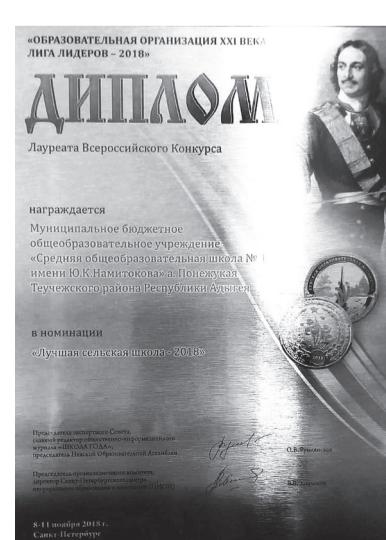
**КОРР.: O сыда анахъу
унаї зытебгъэтыгъэр,
ашюгъэшІэгъоныгъэр?**

**Хъ.3.: Тиклэеджа-
кохэр ягъэгъотыгъэ-
ним фэш тиклээгъаджэхэм
уахьтэм диштэу яофшэн зэх-
щэнхэм фэтэгъэхъазырх. Спе-
циалист ныбжыкъе хэр къоджэ
еджаплэм къэмийклохэу, къа-
лэхэм зыкыдагъэнэним зэрэ-
пыльхэм икылпэ кыфэтэгъоты.
Апшэрэ еджаплэм яректор-
хэм зэзгыныгъэ адэтшыгъэу,
ахэм адэжь тэлк, я 4 — 5-рэ
курсхэм ястудентхэм заутэ-
гъакэ, тадэгүү, ялжыапкэ
фондуу тилем къыхэхъыгъу про-
цент 50 афыхэдгъэхъон зэрэл-
льэкиштыр къафэтэгъуатэ, та-
дэжь къэклонхэм фэтэгъэчэфых.
Район администрации іэп-
ыгъу кытфэхуу, тызыфэе сэ-
нэхъатхэмкэ студентхэр регь-
дэжэх.**

— Кіэлкэу къэлпөн хъумэ, мэфиилпэ Сант-Петербург тыхъэтэгъэ, — икэхъум къыхэгъэхъохы Хабэхъу Заремэ. — Тиеджэлпэ колектив иофшагъэхэм осэшхо къафашыгъ. Я 21-рэ лъэшлэгъум гъэсэнгъэмкэ иучрежденихэм язэнкъо-
куу и Дипломрэ «Невская об-
разовательная Ассамблея» зыфиорэм гъэгъэнэфэгъэ медалэу «Къоджэ еджэлпэ анахъ дэгъу» зыцэмрэ кытатыгъэх. Сэ «Эффективный руководи-
тель-2018» зыцэ бгэхэлхъэр къысфагъэшьошагъ.

— Мы зигугуу къэтшыгъэхэр кытатыгъэшьошагъ, тищтхуу ало-
штгъэлпэ Сант-Петербург тыхъэтэгъэхъохы Тирадон админи-
сттрация ишащэу Хачмамыкъо Азэмэт къэбарым зыщтэгъэ-
гъуазээм, тьюгупкэри, нэмийкхъу тищыкагъэхэр тигъэгъоти,
тигъэлгъоагъ, гupsэфэу тиофхэр къэдгэцэлкагъэх. Тхьеагъэпсэу,
лъэшэу тигъэрэзагъ.

НЭХЭЭ Рэмэзан.

ЛЭКЬО ЗЭФЭСЫМ ЩЫЗЭЛУКЛАГЪЭХ

Къуаджэу Агуй-Шапсыгъэ Шхъэлэхъо лакъом иятфэнэрэ зэфэс щыкуагь.

Адыгэ Хасэ итхаматэ игудзэу Шхъэлэхъо Сэфэр, чылэ хасэм итхаматэу Нэгъуцу Вадим, этнокомплексэу «Нарты» ибысымэу Ныбэ Джамболов (янэ ыльтэныкъокэ Шхъэлахъохем ялахыл), къуаджэм щыщэу Шхъэлэхъо Юныс, Агуй-Шапсыгъэ культурем и Унэу дэтым иофышэхэр.

Адыгэ Республикаем лъэпкъ иофхэмкъ, іэкъыб къералхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адирялэ зэпхыныгъэхэмкъ ыкли къэбар жуғъэм иамалхэмкъ и Комитет ипащэу Шхъэлэхъо Аскэр къызэлуклагъэхэм агу къыгъэкъыжыгъ Кавказ заом зэрэадыгэ лъэпкъеу къинэу къыфихыгъэм фэдэ шапсыгъэхэми зэрэлекъыгъэр «Я 90-рэ ильэсхэм, Советскэ Союзыр зызэбгырэзжыым, Шхъэлахъохэу Адыгейим, Краснодар

лъэпкъ тызщыщыр, зы лъапс тыкъызытекъыгъэр, — къыуагь Тэхъутэмькъое районым ипащэу Шхъэлэхъо Азмэт. — Зы

Шхъэлахъохэр арых аперэу шапсыгъэ лакъохэм ашыщэу ильяс 20-къе узэкъелбэжьем лэкъо зэфэс зэхэзьыщэгъагъэхэр. Аш хыушъом щыпсэурэ Шхъэлахъохэм анэмийкъе Урысыем ичыпшэ зэфэшхъафхэм, Тыркуем, Сирием, Израиль, Германием, США-м къарыкыгъэхэри хэлэжэгъагъэхэр.

Аперэ зэфэсир 1997-рэ ильэсүм Мыекъуалэ щырагъэкъыгъагь, ятъонэрэри Адыгейим щыкъуагь, къыкъеллукъуагъэр Тюпсэ районом ит псуулэу Жылыубгуу, етлан эз Мыекъуалэ ашызэхашагъэх. Нэужым охтэ шууклаэрэ лакъорэ зэхэмыхъафхэм, юф ямызэу щысгъэхэп. Шхъэлэхъо лакъом фэгъэхыгъэ тхылтэу къыда-гъэки аштоигъом икъеугъоин

пылтыгъэх, цэрыгоу къахэкъыгъэхэм якъэбархэр, гъэхъагъэу ашыгъэхэр, къызтеккыгъэхэм нахыжъхэм къарыкъуагъэр, ижъыкъе къыщегъэжъагъэу атрыхыгъэ суртхэр, нахыжъхэм къалотэжъыре хууѓэ-шлагъэхэр къаугъоигъэх.

Зичэзуу зэлукъэгъур джыри Шапсыгъэ-Агуе щырагъэкъокынэу лакъом инахыжъхэм агъэнэфагь. Мы псуулэу Шхъэлахъохэу нэбгырэ 500-м ехъу Ѣэпсэух.

Зэхэзэхэлэ комитетым хагъэхагъэх Адыгейим ыкли Краснодар краим ашыпсэухэрэ быслиймэнхэм ядин Гээзорышилэ ипащэу Шхъэлэхъо Батмызэ, «Шапсыгъ» зыфиорэ общественне организацием итхаматэу Шхъэлэхъо Мэдийнэ, хыушъо шапсыгъэхэм я

лъэпкъ тыкъызыэрэхэкъыгъэм, зы бээ зэрэтульым, зы тарихъ, зы хабээ зэрэтийэм зэпэблагъэ ташы. Тилакъ щыщэр аперэ ыкли гражданска заохэм, Хэгъэгу зэошхом ахэлжъагъэх, мамырныгъэ щылакъэм игъепсын гъэхъагъэхэр щашыгъэх. Арышь, тызэргыгушон тил.

Шхъэлахъохэм шлэнгъэлэжъхэр, культурэм ыкли искусствэм яофышэхэр, къэлэгъаджэхэр, врачхэр, инженерхэр, предпринимательхэр, яофшэлэпэ инхэм япащхэр, спортсменхэр къахэкъыгъэх. Ныбжыкъэхэм ахэр ящисэтехыгъэх.

НЫБЭ Анзор.

— Тичыгужу тисыми, іэкъыб къералыгъохэм тащылэми зы

Нэбгыри 100-м ехъу хэлэжъагь

Мыекъопэ къералыгъо технологическэ университетым физикэ-техническэ ушэтынэу «Выходи решать» зыфиорэр бэмышэу щыкъуагь. Студент ыкли къэлэеджэхэлэ нэбгыри 100-м ехъу яофхъабзэм хэлэжъагь.

Физикэмкъ, хысалымкъ, информатикэмкъ я 8 — 9-рэ классхэм ашызэрагъэшлээр темэхэмкъ зэнэкъокъум хэлэжъагъэхэм заушэтыгъ. Зы, түү е предметишымкъ контролынэ яофшэныр атхын фитыныгъе ялагь. Зы яофшэным гъэцэлжэни 5 хахэзьтгъ. Сыхъатитурэ ныкъорэ заушэ-

тынымкъ уахьтэу къаратыгъагъэр.

Яофхъабзэм зэкъэ хэлэжъагъэхэм баллэу къахыгъэхэр зэрэхъагъэхээлээлектроннэ сертификатхэр аратыщых.

«Выходи решать» зыфиорэ яофхъабзэр Московскэ физикэ-техническэ университетым игукъекъокэ зэхашэ. Аш

пшъэрэль шхъаэу иэр ныбжыкъэхэм анаэ техническэ шлэнгъэхэм атырадзэнэры.

2018-рэ ильэсүм зэнэкъо-кум нэбгырэ 57104-рэ хэлэжъагь. Ар зыщатхыгъэ пло-

(Тикорр.).

Искусствэмрэ зэнэкъокъухэмрэ

Москва клощтыр къыхахыщт

2018-рэ ильесымкээ республикэм искуствэхэмкээ икэлэццыкү еджэпэ анахь дэгъур къыхэхыгъэним фэгъэхыгъэ зэнэкъокъур тыгъуасэ Мыекъуапэ къышызэуахыгъ.

Адыгэ Республикэм икъера-
лыгъэ программэу культурэм
хэхъоныгъэ ышынымкээ 2014
— 2020-рэ ильесхэм ательята-
гъэм къыхиубытэу зэнэкъокъу
зэхашагъэм республикэм иску-
ствэхэмкээ икэлэццыкү еджэ-
пэу Лъецэркъо Кимэ ыцэ
зыхырэр, пащэр Андзэркъо
Марзыет, къещакло фэхъугъ.
АР-м культурэмкээ и Минис-

терствэ зэхэшаклохэм һэпилэгъу
къафхъу.
— Къелэеджаклохэм ялэпэлэ-
сэнгыгъэ хэгъэхъогъэним, къэ-
лэеэгъеджэ анахь дэгъухэр къы-
хэгъэшыгъэнхэм зэнэкъокъур
афэгъэхъыгъ, — къышуигъ
зэхахъэм Адыгэ Республикэм
культурэмкээ иминистрэ иапэрэ
гуадзэу Ольга Гавшина.

Шэнгыгъэ тедэ зыщызэра-

гъэгъотырэ еджаплэхэу Шэуджэн
районым, Инэм, Тэхутэмь-
къуае щылэхэм, Мыекъуапэ
иеджаплэу N 6-м, къалэм ихудо-
жественэ еджаплэ ачлэсхэм
ялэпэлэсэнгыгъэ зэнэкъокъум
къышагъэльягъо.

Искуствэхэмкээ къелэццыкү
ежэпэ анахь дэгъухэр 50 ху-
хэу Урысыем къышыхахыщтын.
Пэшорыгъэш зэлуклэгъухэр

шэкюгъум и 21 — 23-м иску-
ствэхэмкээ республике къелэццы-
кү еджаплэу К. Лъэцэркъом
ыцэ зыхырэм щылэштын.

Осэшл купым хэтих Ольга
Гавшина, Андзэркъо Марзы-
ет, Къэгъэзжэй Байзэт, Мэзгъот
Светланэ, Марина Скоркина.
Купым ипащ О. Гавшина.

Апэрэ мафэм еджаплэхэм
яхыллэгъэ видеофильмэхэр

къагъэлэгъуагъэх, ящэнэрэ
мафэм һэнэ хураем зэфхы-
сыжхэр щашыщтын. Еджаплэ-
хэм ялтыклохэу Пыщыпый Аскэр,
Дмитрий Гордиенкэм, нэмийк-
хэм зэнэкъокъур ашлогъэш-
гъон, зэхэшаклохэм афэрэзэх.

САХЫДЭКЬО Нурбый.

Сурэхэм артыхэр: Ольга
Гавшина; зэнэкъокъум хэ-
лажъэхэрэр.

Псыбэ щымэфэк Йышхуагъ

Къуаджэу Псыбэ къышыхуагъэ Алалэ Шырахъмэт Блыпэ ыкъор поселкэу Ныджецсыхъо (Новомихайловскэм) зыщи-
псэурэр бэшлагъэ. Мыш унагъо щишлагъ, исабийхэмрэ икъорэлъфхэмрэ щиплугъэх, хъалэлэу һоф щишлагъ, ыцэ да-
хэкээ зэрагыгъэштын сидигъуи пылыгъ, ау ренэу ыгу зидэгъэзгъагъэр къызыщыхуагъэ къуаджэр ары.

спортулапы къуаджэм ил. Ти-
чыопс зэрэдэгъум, типсыкье-
фэххэр зэрэдахэхэм яшлагъэ-
кэ тиньбыжыкъэхэр зеклоным
нахь хэшагъэ мэхъух. Ау тыв-
зэгумэкъирэ һофыгъохэри щы-
лэх. Гүшүлэм паэ, ныжыкъэ-
хэм һофшэн зэрэмыгъотырэр,
унэгъо ныжыкъэхэм унэ зы-
щашыщт хаплэ зэрэмыр ыкли
нэмийкъэхэр. Асфальт зытель
автомобиль гъогум бэшлагъэ
псыбэхэр зыкъэхъопсыхэрэр.

Мэфэкъим ихэгъэунэфы-
кынкэ чылэ хасэм хэтхэм,
чылэ зыгъэорышлэжынымкээ
култыкъухэм, культурэм и Унэ,
гурит еджаплэ, къелэццыкү
ыгъыплэ һофыгъэхэм бэ

апшэ дэфагъэр. Районым щы-
зэхашэрэ һофтхабзэхэм си-
дигъуи депутатхэр, предприни-
матльхэр, Тлонсэ районымрэ
Ныджецсыхъу посэуплэхэм яд-
министриацихэм ялтыклохэр
къаэхажжэх.

— Ильеситф тешлэ къэс ты-
зэрэугъоинир шэнышу тфэ-
хуагъ, — къеуатэ Псыбэ куль-
турэм и Унэу дэтым идирек-
торэу Ацумыжъ Хъасан. — Ти-
къуаджэ клубыр къызыщыз-
иуахыгъэр мыгъэ ильэс 70-рэ
зэрэхъуагъэри хэдгъэунэфы-
кыгъ. Нахыжъхэмкни, ныжыкъэхэмкни аш фэдэ зэх-
хъехэм мэхъанэшо ял. Тызы-
зэлукъэхэ титарихъ тулу къэ-

тэгъэкъыжы, гъэхъагъэу, щы-
кагъэу тиэхэм, тигухэльхэм
татгүүшүэ. Тлонсэ районым
ипсэуплэхэм адэсхэм тихъяр
къызэрэддагошыгъэм, тим-
эфэкъи къызэрэхэлэжъагъэхэм
афэш лъэшэу тафэрэз.

Тлонсэ районым ипащэ игу-
дээу, Псыбэ къышыхуагъэу
Ацумыжъ Анатолий, Ныджецсы-
хъо посэуплэхэм ипащэу Андрей
Орловыр, депутатхэр, лъэпкъ,
ветеран, ныжыкъэ организа-
цихэм ахэтхэр, хы Шуцэ
иушм щыпсэурэ шапсыгъэхэм
я Адыгэ Хасэ илтыклохэр
къоджэхэм къафэгушуагъэх.
Культурэм һофыгъэхэм кон-
цертэу зэхашагъэм мэфэкъир
къыгъэдэхагъ. Къэшюкло ан-
самблэу «Псынэпс», «Талис-
ман» зыфиохэрэм, къоджэдэс
ордылоу Ацумыжъ Заремэ
анэмийкъэу, художественэ кол-
лективипш пчагын аш хэлэ-
жъагъ. Ахэм зэу ашыщ поселкэу
Ныджецсыхъо икэлэццыкү ан-
самблэу «Черкесия» зыфиоу
адыгэ къашъохэр къэзышырээр.

Мэфэкъим икэух Тлонсэ рай-
оным иадминистрации ирээ-
нэгъэ тхылхэмрэ шухъафтын-
хэмрэ Псыбэ дэс нэбгырабэмэ
— заомрэ һофшэнимрэ явете-
ранхэм, гъэсэнэгъэм, культурэм
яофишлэхэм, сабыибэ зэрыс
унагохэм, артист, спортсмен
ныжыкъэхэм аратыгъэх.

Ныбэ Анзор.

Псыбэ имэфэк зыщыхагъэ-
унэфыкъыщт мафэм ипчэдэйж
гушохъошом зэрихээз аш
псынкэу зифапи, адыгэ палор
зышилли, зыфээзшыгъэ икъо-
джэ гупсэ шэхэу къэсигъ. Урам
шъхъаём рыхло зэхъум аш тамэ
готым фэдагъ. Инэппээгъэ зэкэ
къыридээрэмэ аш ыгу къаэты-
шыгъ, нахь лъэпсынкэ къэ-
хъуагъэу, къэнэжыкъэжыгъэ
къышыхуущыгъ. Нэбгырэ шынф
фэдиз джыдэдэм зыдэс Псыбэ
тарихъ гъогу къыкъуагъэм, не-
пэ зыгъэумэкъирэ һофыгъохэм
ар гукъэ алтыэсэштыгъ.

Мы къуаджэм къышыху-
гъэхэу хэгъэгум ичыпэ зэфэ-
шъхъафхэм ашыпсэухэрэм,

Нэхэе Аслын июбилей фэгъэхьыгъ

Шуныгъэр ильэгъохэц

Композитор цэрыгоу Нэхэе Аслын ыныбжь ильэс 75-рэ зэрэхьугъэм фэгъэхьыгъэ 1энэ хурае Мые��уапэ щыкъуагъ. Зэхахьэм культурэм иофышэхэр, еджаклохэр хэлэжьагъэх.

Адыгэ Республикаан культурэм кэ и Министерствэ, Урысыем икомпозиторхэм я Союз, Адыгэ им икомпозиторхэм я Союз, Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо ордэйо-къэшьокло ансамблэу «Испъамыер», республикэм искуствэхэмкэ иколледжэу Тхавысымэ Умарэ ыццэкэ щытыр зэгъусэхэу 1энэ хураар зэхажагъ.

Адыгэ Республикаан ипрофессиональнэ музыкальнэ искуствэхэхьоньгъэ зэришырэм 1энэ хурааем щытегушигъяа. АР-м икомпозиторхэм я Союз итхаматэу, республикэм искуствэхэмкэ изаслуженне иофышэхшоу, тарихь шэнэгъэхэмкэ докторэу, профессорэу Къэгъээжээж Байзэт зэхахьэм доклад къишишыгъ, 1энэ хураар зэришагъ.

Б. Къэгъээжым изэфэхьысъижхэм ашыгъизэнэфыкыгъ Адыгэим икомпозиторхэм я Союз ильэс 25-рэ зэрэхьугъэр. Адыгэим иапэрэ профессиональнэ композиторэу, Тбилиси консерваториер къишизыухыгъ Нэхэе Аслын АР-м икомпозиторхэм я Союз изэхэцэн къэшакло фэхьугъ, апэрэ тхаматэу ащ ильэсбэрэ ишагъ.

Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо ордэйо-къэшьокло ансамблэу «Испъамыер» зызехажэм, художественнэ пащэу фашыгъэр А. Нэхаир ары. Республикаан илэгъу ансамблэр Кавказым имызакъо, 1экыб къэралыгъохэм ашызэльшашагъ, европэ культурэм ильэгаплэхэм алтыгъы.

Лэпкэ фольклорыимрэ профессиональнэ искуствэхэмрэ зэхпхыгъэхэу щынэгъэм хэхьоньгъэ щашынным фэш композиторэу Нэхэе Аслын зэригъэфгъэ музыкэр Олимпиадэ джэгунхеу Лондон, Шячэ ашыгъуагъэхэм, Москва иконцерт зал хэхьгэхэм ашыжынчыгъ, «Испъамыер» Урысыем и Правительствэ ишувхяфтын къифагъэшьошагъ.

«Испъамыер», республикэм ипрофессиональнэ музыкэ хэхьохэрэу

ныгъэу ашырэр цыфхэм алтыгъээсигъэнэмкэ республикаан гээзетхэу «Адыгэ макъэм», «Советскэ Адыгэим», Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгэим», къэбар жууцэхэм инэмыкыре амалхэм иофышо агъэцакло Б. Къэгъээжымыгъ ылтыгъа.

Композиторхэм я Союз зеушъомбгъу

Урысыем икомпозиторхэм я Союз итхаматэу, Урысыем инароднэ артистэу Рашид Калимуллинр дунэе профессиональнэ музыкальнэ искуствэм щыцэри. Ащ ипроизведениехэр

Урысыем, 1экыб къэралыгъохэм ашызэхахых. Р. Калимуллинр къызэри-иуагъэу, профессиональнэ музыкальнэ искуствэм ихэхьоньгъэ пыль. Татарстан икомпозиторхэм я Союз ильэсбэрэ итхаматэу щытыгъ. 2017-рэ ильэсбэрэ Урысыем икомпозиторхэм я Союз изэфэс тхаматэу щыхадзыгъ.

Р. Калимуллинр Адыгэим къызэком Къэралыгъо филармонием симфоническэ оркестрэ, урыс лэпкэ музыкальнэ 1эмэпсымэхэмкэ къэралыгъо оркестрэу «Русская удалир», Ка-

мернэ музыкальнэ театрэ, ансамблэхэу «Налмэсир», «Испъамыер», нэмыхэри республикаан зэрэшьизэхажагъэхэр, фестиваль-зэнэкъохуухэм ахэлажьэхээ щытхууцэхэр къызэрэдахыхэрэр ыгъэшшэгъуагъ. Республикаан имузыкальнэ искуствэ лыгъэгэлтэгъэнэмкэ ахэр лэпсэшүх.

— Музыкантхэм, композиторхэм ягъэхвазырынкэ, еджакло гээгээхэмкэ 1епыгэгъу тыхышьуфхьушт, — къыуагъ Р. Калимуллинр. — Профессорхэр, композитор цэрыгоу АР-м Москва, нэмыхэри къалэхэм къарыгъэхээ, «1епэласэм иегъэджэнхэр» зэхажэштых, опытэу ялэр зэлэпахынэмкэ зэлүүгэгъу хэр зэхажэштых.

Урысыем икомпозиторхэм я Союз пшьэрыль хэхьгэ щизилэ секретарэу, Москва искуствэхэмкэ иклэлцыкы еджаплэу N-6-м ишээ, шэнэгъэм пыльэу Павел Леваднэр къэлэлцыкы хэр композитор сэнхэхатым фэгъэсэгъэнхэмкэ алерэ классхэм къащыулагъэу зэрэргэдэхэрэм, Адыгэим, Москва, нэмыхэри якъэлцыкы еджаплэхэр зэлъякохээ ашынным искуствэм ехылгэгъэ журнальм гэсэнгъэм фэгъэхьыгъэу тхыгъэ гэшшэгъонэу къыхиутыхэрэм, пүнүгъэм зэрялэр.

ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Сурэтхэр зэхахьэм къышытэхь

къохуухэр зэрэзэхажэрэм, фэшхъафхэм къатегушигъяа.

Р. Калимуллинрэ П. Леваднэрэ Нэхэе Аслын июбилей фэгъэхьыгъэ зэхахьэу Мые��уапэ щыкъуагъэм хэлэжьагъэх, «Испъамыер» къытывгээ концерты осэ ин фашыгъ, композиторэу Нэхэе Аслын ипроизведенияхэр классикэм хэхьагъэхэу альытагъ.

Адыгэим ипрофессиональнэ музыкэ ихэхьоньгъэхэм зэрэгшүхорэр, композиторхэм я Союз зиушомбгъунэмкэ Урысыем икомпозиторхэм я Союз Республикаан нахышоу 1епыгэгъу къызэрэфхьущтим, 1энэ хурааем изэхэцаклохэм льэшэу зэрафэрэзэр А. Нэхайм зэхахьэм къышигуагъ.

Симфоническэ оркестрэм идирижерэу Стлашыу Къэлпъян зэхахьэм хэушхъафыкыгъэу ишитхуу щауагъ. Юбилей зэхахьэм шэнэгъэгъэ куухэр къышигъэлтэгъуагъэхэу Р. Калимуллинр, П. Леваднэр альытагъ.

1энэ хурааем яеплыхъэхэр къыщауагъэхэу Республикаан филармонием ихудожественнэ пащэу Туренко Адыиф, искуствэхэмкэ колледжым икэлэгэдэхэрэу Елена Гогинам, нэмыхэри.

Къащытхуугъэх

Адыгэ Республикаан икомпозиторхэм я Союз ильэс 25-рэ зэрэхьугъэм, искуствэм хэхьоньгъэхэр егъэшшыгъэнхэм чанэу зэрэхлажьэхэрэм афэш Урысыем икомпозиторхэм я Союз ишитхуу тхылхэр афагъэшшошагъэх Татьяна Суховам, Шэуджэн Бэлэ, Къэгъээжээж Байзэт, Алла Соколовам, Күфэнэ Щамсэт, Аркадий Хуснировым, нэмыхэри.

АР-м культурэмкэ иминистэрэу Аульэ Юрэ ишээльэ къэлэлцыкы еджаплэхэр зэлъякохээ ашынным искуствэм ехылгэгъэ журнальм гэсэнгъэм фэгъэхьыгъэу тхыгъэ гэшшэгъонэу къыхиутыхэрэм, пүнүгъэм фэгъэхьыгъэ зэнэ-

Зэхэзыщагъэр
ыкыдзыгъэхъээр:

Адыгэ Республикаан лъэпкэ Иофхэмкэ, Икыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкээхъуухэм адыярээ зэхпхынгъэхэмкэ ыкыдзыгъэхъээр жууцэхэр и Комитет Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр:

385000,
къ. Мые��уапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихыгъэр А4-кэ заджэхэрэ тхыапхэу зипчагъэхэ 5-м емыхъуухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифттыр 12-м нахь цыкынэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкгъэжэлжыхъ.

E-mail: adygoe@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысы Федерацием хэхутийн Иофхэмкэ, телефони-хэмкэ ыкыдзыгъэхъээр къыщауагъэхэ республикаан филармонием ихудожественнэ пащэу Туренко Адыиф, искуствэхэмкэ колледжым икэлэгэдэхэрэу Елена Гогинам, нэмыхэри.

номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятыгъэр

ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мые��уапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмки
пчагъэр
3983

Индексхэр
П 4326
П 3816

Зак. 2805

Хэхутийн узьтийн
къэлхэнэу щыт уахтэр
Сыхыттар

18.00

Зыщаушихъятыгъэр
уахтэр
Сыхыттар

18.00

Редактор
шхъаIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаIэм
игуадзэр
МэцлиЭкъо
С. А.

Пшъэдэгыжъ
зыхырэ секретарыр

ЖакIэмки
А. З.

